

ZARZĄDZENIE

Dnia 20 maja 2026 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Maria Szczepaniec

1. Na podstawie art. 540 k.p.k. *a contrario* w zw. z art. 545 § 1 k.p.k. w zw. z art. 530 § 2 k.p.k. i art. 429 § 1 k.p.k., odmówić przyjęcia wniosku z dnia 11 września 2025 r. Prokuratury Krajowej Wydziału Spraw Wewnętrznych o wznowienie postępowania w sprawie o sygn. akt II DO 85/20 w przedmiocie zażalenia prokuratora X. Y. na uchwałę Sądu Dyscyplinarnego dla Prokuratorów przy Prokuratorze Generalnym z dnia 7 lipca 2020 r. o sygn. akt [...], jako niedopuszczalnego z mocy ustawy;
2. Odpis zarządzenia doręczyć Prokuraturze Krajowej Wydziałowi Spraw Wewnętrznych z pouczeniem, że na niniejsze zarządzenie nie przysługuje zażalenie w myśl art. 426 § 1 k.p.k. w zw. z art. 466 § 1 k.p.k.;
3. Sprawę zakreślić w repertorium II ZO, jako załatwioną w inny sposób.

UZASADNIENIE

Uchwałą z dnia 7 lipca 2020 r. w sprawie o sygn. akt [...], Sąd Dyscyplinarny dla Prokuratorów przy Prokuratorze Generalnym zezwolił na pociągnięcie prokuratora Prokuratury Rejonowej w [...] X. Y. do odpowiedzialności karnej za przestępstwo z art. 177 § 1 i 2 k.k.

Na powyższą uchwałę prokurator X. Y. złożył zażalenie.

Uchwałą z dnia 29 października 2020 r. w sprawie o sygn. akt II DO 85/20, Sąd Najwyższy Izba Dyscyplinarna utrzymał w mocy zaskarżoną uchwałę.

Pismem z dnia 11 września 2025 r. (data sporządzenia) Prokuratura Krajowa Wydział Spraw Wewnętrznych wniosła o wznowienie postępowania w sprawie o sygn. akt II DO 85/20 w przedmiocie zażalenia prokuratora X. Y. na uchwałę Sądu Dyscyplinarnego dla Prokuratorów przy Prokuratorze Generalnym z dnia 7 lipca 2020 r. w sprawie o sygn. akt [...]. W uzasadnieniu wskazano m.in., że Sąd Rejonowy w W. wyrokiem z dnia 9 sierpnia 2022 r. w sprawie o sygn. akt [...] uznał oskarżonego prokuratora X. Y. za winnego popełnienia zarzucanego mu czynu z art. 177 § 1 i 2 k.k. Następnie, Sąd Okręgowy w Ł. wyrokiem z dnia 8 marca 2023 r. w sprawie o sygn. akt [...], uchylił zaskarżony wyrok i na podstawie art. 439 § 1 pkt 9 k.p.k. w zw. z art. 17 § 1 pkt 10 k.p.k., umorzył postępowanie karne wobec oskarżonego prokuratora X. Y. z uwagi na fakt, że procedura immunitetowa w przedmiotowej sprawie nie została prawomocnie zakończona, środek odwoławczy złożony od decyzji o uchyleniu immunitetu formalnego nie został rozpoznany przez Sąd, a mimo to postępowanie karne było w stosunku do oskarżonego prowadzone i doszło do wydania przez Sąd I instancji wyroku. Od ww. prawomocnego wyroku, Prokurator Generalny wniósł skargę nadzwyczajną. W jej efekcie wyrok ten został uchylony w całości wyrokiem Sądu Najwyższego z dnia 13 listopada 2024 r. w sprawie o sygn. akt II NSNk 30/23, zaś sprawę przekazano ww. Sądowi do ponownego rozpoznania.

Sąd Najwyższy zarządził co następuje.

W pierwszym rzędzie należy zauważyć, że wniosek Prokuratury Krajowej Wydziału Spraw Wewnętrznych o wznowienie postępowania zakończonego uchwałą Sądu Najwyższego Izby Dyscyplinarnej w sprawie o sygn. akt II DO 85/20, jest niedopuszczalny z mocy ustawy.

W złożonym wniosku wnioskodawca ani nie wskazał istnienia żadnej z przesłanek ujętych w art. 540 k.p.k., ani nie wskazał żadnej podstawy prawnej w oparciu o którą wywiódł swój wniosek. Zdaniem wnioskodawcy, jedyną możliwością pociągnięcia prokuratora X. Y. do odpowiedzialności karnej za popełniony czyn z art. 177 § 1 i 2 k.k., jest uzyskanie przez Prokuraturę Krajową prawomocnej uchwały w przedmiocie uchylenia immunitetu ww. prokuratora.

W orzecznictwie Sądu Najwyższego ugruntowany jest pogląd, że instytucja wznowienia postępowania ma zastosowanie co do zasady do postępowań zakończonych prawomocnym orzeczeniem rozstrzygającym o odpowiedzialności karnej, a nie co do orzeczeń incydentalnych, gdyż nie rozstrzygają one o przedmiocie postępowania (por. postanowienia Sądu Najwyższego: z 27 sierpnia 2008 r., IV KZ 59/08, OSNwSK 2008, poz. 1715; z 11 września 2008 r., IV KZ 62/08, OSNwSK 2008, poz. 1823). Co więcej, takim orzeczeniem jest uchwała sądu dyscyplinarnego zezwalająca na pociągnięcie do odpowiedzialności karnej prokuratora, czy sędziego. Wprost w tym względzie wypowiedział się Sąd Najwyższy w postanowieniu z dnia 30 czerwca 2009 r. (sygn. akt SNO 16/19, Lex nr 1288799), w którym wskazano, że cyt.: *„Uchwała sądu dyscyplinarnego wydana w trybie art. 80 § 2c u.s.p. jest jedynie, co wynika wprost z treści tego przepisu, zezwoleniem na pociągnięcie sędziego do odpowiedzialności karnej, co nie przesądza w żadnym wypadku o winie sędziego, nie mówiąc już o karze. Uchwała ta, zezwalając prokuratorowi na wszczęcie postępowania in personam, nie pozbawia osoby wobec której ją wydano, żadnych uprawnień procesowych przysługujących każdemu podmiotowi znajdującemu się w takiej sytuacji procesowej. Osoba taka w świetle przepisów prawa pozostaje niewinna, ma w szczególności prawo do podjęcia aktywnej obrony przed stawianymi jej zarzutami poprzez składanie wniosków dowodowych, czy też chociażby prawo skargi do sądu na decyzje procesowe prokuratora, w wypadkach wskazanych w Kodeksie postępowania karnego. Brak jest zatem jakichkolwiek przesłanek do uznania, że uchwała wydana przez sąd dyscyplinarny w toku postępowania uregulowanego w art. 80 § 2c u.s.p. jest orzeczeniem, o którym mowa w art. 126 u.s.p., a co za tym idzie istnieje, przewidziana przepisami prawa, możliwość wznowienia takiego postępowania.”* Teza ta, co prawda dotyczy kwestii zezwolenia na pociągnięcie do

odpowiedzialności karnej sędziego, niemniej jednak znajduje ona analogiczne zastosowanie, jeżeli chodzi o możliwości pociągnięcia do odpowiedzialności karnej prokuratorów. Uregulowania w tym względzie, jeżeli chodzi o obydwie grupy zawodowe są w istocie tożsame.

Sąd Najwyższy przypomina również, że na mocy ustawy z 9 czerwca 2022 r. o zmianie ustawy o Sądzie Najwyższym oraz zmianie niektórych innych ustaw zniesiono Izbę Dyscyplinarną i utworzono Izbę Odpowiedzialności Zawodowej (art. 8 ustawy), zaś sprawy wszczęte i niezakończone przed dniem wejścia jej w życie, należące do Izby Dyscyplinarnej, zostały przejęte do rozpoznania przez Izbę Odpowiedzialności Zawodowej (art. 8 ust. 2 ustawy). Tym samym, orzeczenia Izby Dyscyplinarnej Sądu Najwyższego nie stały się nieważne z mocy ustawy, wręcz przeciwnie zachodzi ciągłość orzecznictwa, zaś sprawa uchylenia immunitetu prokuratorowi X. Y. została prawomocnie zakończona uchwałą Sądu Najwyższego z dnia 29 października 2020 r., w sprawie o sygn. akt II DO 85/20, utrzymującą w mocy uchwałę Sądu Dyscyplinarnego dla Prokuratorów przy Prokuratorze Generalnym z dnia 7 lipca 2020 r., w sprawie o sygn. akt [...].

Co znamienne, w art. 18 ust. 1 ww. ustawy wprost przewidziano, iż *„W terminie 6 miesięcy od dnia wejścia w życie niniejszej ustawy sędziemu, w stosunku do którego wydany został przez Sąd Najwyższy w składzie którego brał udział sędzia Izby Dyscyplinarnej, prawomocny wyrok dyscyplinarny lub podjęta została uchwała prawomocnie zezwalająca na pociągnięcie sędziego do odpowiedzialności karnej, przysługuje wniosek o wznowienie postępowania”*. Przepis ten niewątpliwie stanowi *lex specialis* wobec art. 542 § 3 k.p.k. w wynikającym z jego treści zakresie. **Oznacza to, że w sytuacji wydania wyroku dyscyplinarnego lub uchwały zezwalającej na uchylenie immunitetu przez Sąd Najwyższy Izbę Dyscyplinarną, w ustawodawstwie przewidziana została szczególna podstawa do wznowienia postępowania wyłącznie z powodu organu, który wydał wyrok lub uchwałę, jednak podstawa ta dotyczy wyłącznie sędziów; nie dotyczy ona osób wykonujących inne zawody prawnicze, których sprawy pozostawały w kognicji Sądu Najwyższego Izby**

Dyscyplinarnej (por. np. zarządzenie Sądu Najwyższego z dnia 16 września 2025 r., II ZO 23/25).

W tym stanie rzeczy, należało odmówić przyjęcia wniosku Prokuratury Krajowej Wydziału Spraw Wewnętrznych jako niedopuszczalnego z mocy ustawy.

Mając powyższe na uwadze, zarządzono jak na wstępie.

[M. T.]

[r.g.]